

สำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. 2549

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2518 โดยทำการสำรวจร่วมกับสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของโลก (World Fertility Survey) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยระหว่างประเทศทางด้านประชากร เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมทางภาวะเจริญพันธุ์ของประชากร สำรวจครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2528 เพื่อศึกษาถึงภาวะเจริญพันธุ์ของประชากร ซึ่งประเทศไทยกำลังเข้าสู่ภาวะอัตราการเกิดลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว สำรวจครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2539 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางภาวะเจริญพันธุ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์ ซึ่งได้ทำการสำรวจไปพร้อมกับการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากร พ.ศ. 2538 – 2539

ขอบเขตของงานอนามัยการเจริญพันธุ์ของประเทศไทย ได้กำหนดให้ครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ 10 เรื่อง คือ การวางแผนครอบครัว อนามัยแม่และเด็ก ภาวะการมีบุตรยาก การแท้งและภาวะแทรกซ้อน โรคติดต่อทางระบบสืบพันธุ์ โรคเอดส์ เพศศึกษา มะเร็งของระบบสืบพันธุ์ อนามัยวัยรุ่น และภาวะหลังวัยเจริญพันธุ์และผู้สูงอายุ

แผนพัฒนาประชากรของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้ให้ความสำคัญกับงานอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ "ประชาชนไทยใน 20 ปี ข้างหน้ามีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม โดยมีอัตราการเพิ่มประชากร โครงสร้างและการกระจายตัวที่เหมาะสม มีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และมีการใช้รักษาทรัพยากรที่พอเหมาะทั้งในเขตเมืองและชนบท เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการสำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ขึ้นซึ่งเป็นการสำรวจครั้งที่ 4 โดยร่วมมือกับกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จัดทำแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากตัวชี้วัดอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่กองอนามัยการเจริญพันธุ์จัดทำขึ้น เพื่อจะได้มีข้อมูลไปใช้ในการประเมินสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากร ในแต่ละภาคและระดับประเทศ

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรด้านต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมต่อการวางแผนครอบครัว ภาวะเจริญพันธุ์ การอนามัยแม่และเด็ก ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และมะเร็งระบบสืบพันธุ์
- 2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ โดยเฉพาะการเข้าถึงบริการด้านอนามัย

3. ระเบียบวิธีและการดำเนินการสำรวจ

ใช้ระเบียบวิธีการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยแผนแบบการสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบ Stratified Two Stage Sampling มีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 76 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยมีชุมชนอาคาร (สำหรับในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (สำหรับนอกเขตเทศบาล) เป็นตัวอย่างขั้นที่ 1 และครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างขั้นที่ 2

การสำรวจครั้งนี้จะดำเนินการสำรวจในเดือนมกราคม- มีนาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นประมาณ 79,000 ครัวเรือน โดยใช้พนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติทำการสัมภาษณ์สมาชิกทุกคนในครัวเรือนส่วนบุคคลที่เป็นครัวเรือนตัวอย่าง

6. รายการที่เก็บรวบรวม

1. ลักษณะทั่วไปของประชากร
2. พฤติกรรมและทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัว
3. การสมรสและภาวะเจริญพันธุ์
4. การอนามัยแม่และเด็ก